

TARTU LINNAVOLIKOGU

INFORMATSIOON

Tartu

19.08.2019 nr LVK-I-0072

**Informatsioon arengustrateegia "Tartu 2030"
mõjuanalüüsi tulemuste kohta**

Kehtivas Tartu linna kõige üldisemas arengudokumendis [arengustrateegia TARTU 2030](#) on kajastatud linna üldine tulevikunägemus aastaks 2030: *Aastal 2030 on Tartu tegusate, loovate ja õnnelike inimeste linn. Tartu on ülikoolilinn, Eesti vaimupealinn ja nooruselinn, nutika ettevõtluskeskonnaga teenuskeskus. Inspireeriv, unikaalse kultuuripärandiga, looduslähedane ja turvaline linn ning atraktiivne reisisiht.* Lisaks üldvisioonile sisaldab strateegia täpsustatud allvisioone traditsiooniliste linnaelu valdkondade lõikes ning nende valdkondade eesmärgid ja tegevussuundasid. Strateegia lisana on esitatud üldised ja valdkondlikud arenguseire näitajad (kokku 50 näitajat).

Kuna [koalitsioonilepe](#) Tartu linna juhtimiseks aastatel 2017-2021 näeb ette uue visioonidokumendi koostamist, siis algatas Tartu Linnavolikogu 2018. aasta lõpus ["Visioon Tartu 2040"](#) koostamise ning linnaplaneerimise ja maakorralduse osakond tellis riigihanke võitnud Tallinna Ülikoolilt kehtiva arengustrateegia "Tartu 2030" mõjuanalüüsi. Uuringu eesmärk oli saada objektiivset tagasisidet seni kehtiva arengustrateegia ajakohasuse kohta ning soovitusi uue visioonidokumendi koostamiseks.

Lisaks kümne viimase aasta jooksul Tartu linnas toimunud olulisemate arengute ülevaatele ning strateegiliste edusammude analüüsile, toodi uuringus välja ka põhilised strateegilised dilemmad, mis vajaksid edaspidi põhjalikumalt arutelu. Ühtlasi anti hinnang seni kehtiva dokumendi aja- ja asjakohasusele ning sidususele teiste arengudokumentidega, tehti ettepanekud indikaatorite süsteemi täiustamiseks ning esitati soovitusid uue perioodi strateegiadokumendi koostamiseks.

Analüüsi tulemused annavad võimaluse edasiseks tegutsemiseks valida kahe erineva variandi vahel.

I Lükata uue strateegiadokumendi tegemine edasi veel 3-5 aastaks.

Uurimisgrupp leidis, et kehtiv arengustrateegia "Tartu 2030" on põhiseisukohtadelt ka praegu veel asjakohane ja valdavalt ajakohane ning ei pidanud vajalikuks selle ümbertegemist ja kaasajastamist lähiajal. Küll aga vajaksid lähiajal läbiarutamist analüüsi käigus tõstatatud probleemsed teemad. Uue strateegiadokumendi ettevalmistustöödega peeti mõistlikuks algust teha 3-5 aasta pärast ja see peaks olema kavandatud teistsuguse formaadi järgi kui praegune.

II Hakata koostama uut tervikliku ülesehitusega visioonistrateegiat.

Ekspertide arvates peaks uus pikaajaline strateegiadokument olema pigem tervikliku (detailidesse mittesüüviva) ülesehitusega visioonistrateegia, mis ei sisaldaks kõikide linnaelu valdkondade eesmärkide ja arengusuundade loetelu, vaid peamisi ülesandeid ja keskseid murranguid kvalitatiivsete muutuste toimumiseks uue visioonidokumendi kehtivuse perioodil. Uue visioonidokumendi võimalikku struktuuri on põhjalikumalt kirjeldatud uuringu aruande 6. peatükis.

Ekspertide ettepanekul võiks dokument koosneda sissejuhatavast osast ja põhiosast kogumahuga kuni kümme lehekülge. Vajadusel saab põhidokumenti täiendada sisu lahtimõtestamiseks vajalike lisadega.

Sissejuhatavas osas tuleks käsitleda nelja teemat:

Milleks on oluline vaadata 20 aastat ette?

Siin selgitatakse, miks on vaja kavandamist nii pikaks perioodiks ette. Kuna paljud protsessid on pikaajalised ja nõuavad tegutsemist läbi mitme valimistsükli, siis on oluline fikseerida, millises suunas tahetakse ühiselt Tartut arendada. Oluline on siin viidata ka sellele, et strategiakujundamist tuleb käsitleda õppimise protsessina, et inimesed harjuksid mõtlema selle üle, kuidas tuleks tegutseda praegustest oluliselt erinevates tulevikutingimustes.

Muutumine ja järjepidevus: väljakutsed ja (püsi)väärtused.

Siin antakse lühike tagasivaatepilk Tartu arengule näidates ära, mis on seal püsivat, tulenevalt Tartu ajaloo ja arengutingimustest. Mis on selle arengu põhilised tunnusjooned ja väärtused, mis on see, mida tahame edaspidi kindlasti säilitada. Teisalt tuuakse siin välja need laiemad arengutrendid, mis nõuavad olemasoleva arengutrajektoori muutmist, modifitseerimist ning selgitatakse, kuidas need kaks kokku panna.

Põhilised arengualternatiivid ja dilemmad.

Siin kirjeldatakse erinevaid arengualternatiive ja dilemmasid ning antakse lühiülevaade väliskeskonnast tulenevatele arengustenaariumitele. Oluline on hoida strateegialoomise fookus terviklikkusel ja mitte kulutada aega ühe või teise eluvaldkonna soovitatavate muutuste kirjeldamisele. Selle peatüki koostamine eeldab eelnevaid diskussioone põhiliste arengudilemmade üle ning teadlaste abi alternatiivsete arengustenaariumite koostamisel.

Visiooni "Tartu 2040" funktsioonid ja koht teiste arengudokumentide hulgas.

Eelkõige peaks siin näitama strateegia seost arengukavade, eelarvete ja üldplaneeringutega. Strateegia peab keskenduma eelkõige võtmeülesannetele ja olulistele muudatustele, mida tuleb arengus teha, mitte kirjeldama tervikuna kogu tegevuste spektrit, mida on linnas vaja arengu saavutamiseks läbi viia.

Põhiosas tuleks keskenduda kolmele teemale:

Üldvisioon: Tartu tartlastele, Eestile ja maailmale.

Visioon peaks olema sünteetiliselt laadi ja andma terviknägemuse Tartu sellisest funktsioneerimisest tulevikus, mis oleks meelepärane nii tartlastele kui Tartu arengu jaoks olulistele osapooltele - kindlustaks tartlaste heaolu ning vastaks nende osapoolte soovidele, kes saavad oma tegevusega tõsta Tartu konkurentsivõimet, toetades seeläbi linna tulevikuarengut.

Visioonist tulenevad põhitaotlused strateegilisel perioodil: põhiülesanded ja vajalikud murrangud (struktuursed nihked).

Taotluste ja võtmemurrangute loetelu ei tohiks olla pikk, mitte üle 6-7 lehekülje. Tuleks hoiduda mõtlemisest traditsiooniliste eluvaldkondade kaupa. Loetellu sattumine peaks olema märk vastava ülesande strateegilisest prioriteetsusest. Mõni loetelu element võib jääda mingi ühe tegevusvaldkonna raamidesse, ideaal oleks aga, et enamik neist oleks läbiva iseloomuga, seostuks mitme valdkonnaga ja seoks neid. Põhiülesannete ja murrangute osas tuleks püüelda võimalikult konkreetse, kui võimalik siis kvantitatiivse mõõdiku püstitamisele, et saaks fikseerida, millal on see ülesanne täidetud või nihe saavutatud.

Kuidas hakatakse strateegilist visiooni ellu viima.

See peatükk peaks sisaldama üldisi seisukohti linna arendamise põhimõtete kohta: mil viisil kavatakse kaasata elanikke strateegiliste otsuste tegemisse ning kellega tehakse koostööd (ülikoolid, naaberomavalitsused jne) oluliste probleemide lahendamisel. Samuti

peaks siin kirjeldama põhimõtteid, kuidas seiratakse strateegia realiseerumist ning mis juhtudel ja mil viisil minnakse strateegia muutmisele. Lisaks võiks siin kommenteerida ka põhiliste strateegiliste tegevustega seotud kulude ulatust ja nende katmise võimalusi.

Tartu linna arengudokumentide koostamist reguleerib Tartu linnavolikogu poolt 19. aprilli 2012. a määrusega nr 65 kinnitatud [Tartu linna arengudokumentide koostamise kord](#), milles esitatud nõuded arengudokumentide koostamiseks vajaksid samuti ülevaatamist ja uuendamist juhul, kui otsustatakse uue visioonidokumendi struktuuri muuta.

Arengustrateegia "Tartu 2030" mõjuanalüüsi terviktekstiga saab tutvuda Tartu kodulehel: <https://www.tartu.ee/et/uurimused/arengustrateegia-tartu-2030-mojuanaluus>

Esimees

Esitab: **linnavalitsus, 19.08.2019 istungi protokoll nr 55**

Ettekandja: **Reno Laidre**